

ותירין לו הגר"מ זצ"ל, דהנה זה ודאי דהשיעורים למלאכות יו"ט הם כמו השיעורים בשבת, ולא יצטרפו חצי שיעור דמלאכה זו עם חצי שיעור דמלאכה אחרת. והנה השיעור בזימור למלאכות נוטע הוא בכל שהוא, וכדמפרש ברמב"ם פ"ח מה' שבת (ה"ב), וזימור למלאכת קוצר שהוא מחמת שצריך לעצים שיעורו בכדי לבשל ביצה כמבואר בשבת ברמב"ם שם (ה"ה).

וא"כ יש לצייר שכדי שיהיה לו השיעור לבשל ביצה קלה צריך לזמור שני פעמים, וא"כ בפעם הראשונה שזמר נגמרה מלאכת נוטע ומטעם קוצר נתחייב רק כשזמר בפעם השניה, ואיירי דהזימור השני ג"כ הי' תוך כדי דיבור להתראתו, ושפיר באופן זה חייב מלקות ב' פעמים דהתראות מחלקות.

וכתב עוד, דהנה במנכש ומשקה מים נחלקו רבה ורב יוסף אי מחייב משום חורש או משום זורע. והנה לפי רבה דחייב משום חורש משום דמרפה ארעא, א"כ במנכש הוי שיעורו אף בכל שהוא דגם בזה מרפה ארעא, אבל במשקה מים לא יהי' סגי בכל שהוא, דבכל שהוא עדיין לא מרפה ארעא, כי צריך שיהי' מספיק מים שיגיעו לעומק, ולרב יוסף אם הוציא עשב אחד ועדיין נשאר הרבה עשבים רעים לא יועיל להצמיח פירות, ואילו במשקה מים אף בכל שהוא סגי שיצמיח קצת פירא.

וא"כ בין לרבא בין לרב יוסף אם יעשה ב' המלאכות יהי' חייב שתים אף ביו"ט כיון ששיעורם אינו שוה, ומצד חילוק ההתראות חייב שתים וכנ"ל, עיי"ש.

★★

והנה בעצם הקושי' שהקשה השואל בשו"ת אגרות משה הנ"ל דהרי אין חילוק מלאכות ביו"ט, הנה בריטב"א כאן כתב דלהכי לא אסיק הגמ' בתיובא, משום דאשכחן לרבה ור' יוסף דס"ל חילוק מלאכות לשבת ואין חילוק מלאכות ליו"ט, וא"כ בהתראה אחת לא יתכן דיתחייב תרתי כיון דאיירי לענין מלקות והתראה וזה בענין יו"ט [וה"ה לענין ב' התראות על פעולה אחת שיש בה ב' תוצאות], משא"כ ר' כהנא בזומר וצריך לעצים דאיירי לענין העלמת שבת דיש חילוק מלאכות בשבת.

א"א דהקשה הריטב"א, דנהי דס"ל דלא מחייב אלא חדא, אמאי לא מתרינן בין בזו בין בזו, ור"ל ובכה"ג דהתרה

ב' התראות או לרבה דחייב משום חורש, ולא התרו חורש אלא זורע, ולר"י לא התרו זורע אלא חורש, נהי דתרתוי לא מצי לחיובא משום דאין חילוק מלאכות ליו"ט, מכ"מ לחייב לרבה משום זורע ולר"י משום חורש אם איתא דעל פעולה אחת יכול להתחייב גם על המלאכה השני', ותירץ הריטב"א דליכא לאתרווי' ב' אלא בההיא דהויא עיקר טפי ועלה מלקינן ל'.

וכתב בשבט הלוי (חלק ו' סי' מ): דעת הריטב"א נראה דבזה עכ"פ הסברא קיימת מכ"מ, דלרבה העיקר צד החרישה דבתר עיקר מלאכה אזלינן ודומה לחורש, ולר"י בתר מחשבת הנפש אזלינן דמכיון דזריעה כמש"כ תוס', וא"כ צריך התראה על עיקר מלאכה, ונהי דאפשר לחייב נמי משום זורע או משום חורש, מכ"מ הפירוש בזה דקעביד חרישה, וחרישה זו יש בה גם צד זורע, אבל אין זה מלאכת זורע, וא"כ אם מתרה זורע אין זו התראה השייכא למלאכה זו, וכן לאידך מ"ד קעביד פעולת זריעה דוקא, אבל כיון שיש בה תוצאה של חרישה חייב גם משום חרישה אבל הפעולה מתיחסת לזורע דוקא, ואין ההתראה של חרישה מתיחסת לזה.

א"א דלכאורה הדברים צריכים ביאור, כיון דיש מקום לחייב גם משום חורש, והוא מתרה התראה הנכונה של זורע מה יזיק אם מתרה גם התראת חורש, אם לא דנימא כמש"כ תוס' שבת ע"ג ע"ב לענין התראה של התולדה דאם מתרה משום בורר והוא באמת חייב משום מרקד סבור דמהתל ב', וה"נ אם מזכיר לו התראת חורש על פעולת זריעה, אבל האמת דאכתי הדברים רחוקים זה מזה, דהתם באמת לכ"א מן המ"ד ס"ל דאין לנו שום שייכות למלאכה האחרת, משא"כ הכא גם אם נסבור דלר"י הפעולה פעולת זורע מובהקת, מכ"מ כיון דיש מקום לחייבו גם על תוצאה דחורש מה יזיק לנו התראה גם ע"ז.

★★

ובהג"ה בשבט הלוי (בנד"מ) כותב: שו"ר דדברי הריטב"א נכונים עפ"י היוצא מסוגיא דסוף מכות בענין חילוק מלאכות לשבת ואין חילוק מלאכות ליו"ט, דאם זה בענין מלאכה אחת שיש לחייב משום ב' מלאכות כגון מחפה זרע דיש בו משום חורש וזורע, אז אינו חייב גם בב' התראות, ואם זה בזה אחר זה ב' מלאכות פשוט דבב' התראות חייב ובהתראה אחת פטור אפילו בב' אבות, וא"כ הכא דהוא פעולה